

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΛΦΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

A1

Πεζολογία : στίχος πεζολογικός (ελεύθερος, ανισοσύλλαβος, ανομοιοκατάληκτος, απουσία μουσικότητας)

Ιδιότυπη γλώσσα: εναλλαγή δημοτικής καθαρεύουσας (πχ τα φάρμακά σου φέρε – εις σε προστρέχω)

Συμβολισμός: πχ το μαχαίρι συμβολίζει τον χρόνο

B1

Ο τίτλος του εξεταζόμενου ποιήματος είναι ένας από τους εκτενέστερους τίτλους ποιημάτων του Καβάφη. Προσδίδει ένα ψευδοϊστορικό πλαίσιο στο ποίημα, ενώ, παράλληλα, οι λέξεις είναι προσεκτικά επιλεγμένες.

- Με τη χρήση της λέξης «μελαγχολία» επιδιώκει να δηλώσει την ψυχολογική κατάσταση του ποιητή – η απουσία άρθρου προσδίδει καθολικότητα.
- Η ποιητής Ιάσων Κλέανδρος είναι ένα πρόσωπο φανταστικό – ποιητικό προσωπείο του Καβάφη – συνδέεται με τον Καβάφη εξαιτίας της κοινής ποιητικής τους ιδιότητας και της προχωρημένης ηλικίας τους.
- Η Κομμαγηνή ήταν κρατίδιο της **ΒΑ Συρίας, το οποίο έγινε τμήμα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και το 638 μΧ καταλήφθηκε από τους Άραβες – το 595 μΧ είναι εποχή παρακμής του κρατιδίου και συνειρμικά ταυτίζεται με τη σωματική - ψυχική παρακμή του ποιητή.**

⇒ Οι αναφορές στον ποιητή Ιάσωνα Κλέανδρο, η τοποθέτηση του χώρου και του χρόνου στην Κομμαγηνή το 595 μΧ στοχεύουν στην αποστασιοποίηση του Καβάφη από τον φανταστικό ποιητή – όμως, επειδή το ιστορικό άλλοθι του εσωτερικού μονολόγου περιορίζεται στον τίτλο, η ταύτιση των δύο ποιητών (Καβάφη-Ιάσωνος Κλεάνδρου) είναι αναπόφευκτη.

- Η ιδιότυπη στίξη δεν είναι άνευ σημασίας: Η άνω τελεία απομονώνει την ημερομηνία 595 μΧ ⇒ καθολικότητα, διαχρονικότητα θεματικού κέντρου – μελαγχολίας.

B2

- Πληγή από φρικτό μαχαίρι: υπαλλαγή ⇒ φανερώνει πόσο αδυσώπητος είναι ο χρόνος για την ανθρώπινη υπόσταση ⇒ η φθορά που επιφέρει είναι για τον ποιητή δυσβάστακτη.
- Τεχνη της Ποίησης: προσωποποίηση της Ποίησης ⇒ τονίζεται η αξία της ως αντίδοτο απέναντι στη φθορά που επιφέρει ο χρόνος – τα κεφαλαία γράμματα και η χρήση λόγιας κατάληξης (-ως) προσδίδουν ύφος υψηλό, μεγαλοπρεπές – βαρύτητα στην επίκληση του ποιητή.
- νάρκης του ἄλγους δοκιμές: υπερβατό σχήμα ⇒ απόδοση έμφασης στη λέξη «νάρκης» ⇒ όχι αναμονή ίασης αλλά επούλωσης των πληγών ⇒ παροδικότητα της θεραπευτικής δύναμης της ποίησης.
- πληγή από φρικτό μαχαίρι: επανάληψη ⇒ αβάσταχτος πόνος για τα σημάδια που αφήνει ο αδυσώπητος χρόνος στο σώμα και στην ψυχή του.

Γ1

- Επίκληση του ποιητή στην ποιητική τέχνη – η επίκληση εκφράζεται από τον φανταστικό ποιητή Ίωνα Κλέανδρο πίσω από τον οποίο βρίσκεται ο Καβάφης – η ποίηση μπορεί να του προσφέρει ανακούφιση, μικρή παρηγοριά μπροστά στη φθορά που επιφέρει το επερχόμενο γήρας – η χρήση β' ενικού προσώπου (σε) προσδίδει μια αίσθηση θεατρικότητας, οικειότητας, αμεσότητας.
- Τέχνη τῆς Ποιήσεως: προσωποποίηση της Τέχνης – χρήση κεφαλαίων και λόγιας κατάληξης (-εως) ⇒ βαρύτητα στην επίκληση στην Τέχνη – την θεοποιεί, όπως την Μούσα οι αρχαίοι ποιητές – αυτή τον ταξιδεύει μακριά από τη σκληρή πραγματικότητα ⇒ απομάκρυνση απαισιόδοξης θέασης της ζωής – παρέχεται η δυνατότητα καλλιτεχνικής δραστηριότητας ⇒ διατήρηση πνευματικής νιότης (τα πάθη του τού δίνουν τροφή για καλλιτεχνική δημιουργία).
- Προστρέχω: αδημονία ποιητή να βρει καταφύγιο στην Ποίηση.
- Τα φάρμακα της Τέχνης (Φαντασία-Λόγος): προσωποποίηση ⇒ θα τον βοηθήσουν να θέσει τα προσωπικά του προβλήματα (= γήρας) σε δεύτερη μοίρα – με τη Φαντασία και το Λόγο (= ποιητικό λόγο) μπορεί να ξεπεράσει, έστω και για λίγο, τις αρνητικές, βασανιστικές σκέψεις του – θα ξεχαστεί μέσα από τη χαρά της δημιουργίας και την αναπόληση των χαρών της νιότης.
- κάπως – νάρκης - δοκιμές: έχει επίγνωση της παροδικότητας της θεραπευτικής δύναμης της ποίησης – δεν έχει ψευδαισθήσεις για την ίασή του ⇒ σε κάποιο μόνο βαθμό μπορεί η Τέχνη να τον σώσει: να τον ναρκώσει για να μην πονά.

Δ1

Ομοιότητες

ΠΟΙΗΜΑ ΚΑΒΑΦΗ	ΠΟΙΗΜΑ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ
Το γήρασμα του σώματος και της μορφής μου	Στην ηλικία μου χιονίζει (γηρατειά)
Είναι πληγή από φρικτό μαχαθρι	Είμαι εδώ, ανάμεσά σας, κι ολομόναχος (η μελαγχολία και ο πόνος που προκαλούν τα γηρατειά στους δύο ποιητές)
Είς σε προστρέχω	Κ' η ποίηση σα μια μεγάλη αλήθεια (η ποίηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή και των δύο)

Διαφορές

ΠΟΙΗΜΑ ΚΑΒΑΦΗ	ΠΟΙΗΜΑ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ
Ο Καβάφης χρησιμοποιεί το προσωπείο του Ιάσωνος Κλεάνδρου	Στο ποίημα του Λειβαδίτη ο ποιητής αναφέρεται άμεσα στον εαυτό του.
Είς σε προστρέχω: Ο ποιητής βρίσκει παρηγοριά	Κανείς δεν μπορεί να με βοηθήσει στον πόνο μου

στην ποίηση

Νίκη Παπαϊωάννου

ΑΛΦΑ - ΠΥΡΡΙΟΣ